

centrale verwarming erkennen. Dezelfde spreker vreesde ook niet voor de administratieve beslommingen, die centrale verwarming in goedkope woningen ongetwijfeld zal meebrengen. Mensen, die zeer zuinig moeten rekenen, zijn niet bereid naar het volume van hun woning tot de verwarmingskosten van het blok bij te dragen. Zij willen betalen voor hetgeen zij zelf genoten, niet voor de calorieën, die onzuinige medebewoners van het blok hebben verkwist. De verwarmingsapparaten van een woning moeten dus regelbaar zijn en het kwantum afgenomen warmte moet, evenals gas en elektriciteit, kunnen worden gemeten.

Tenslotte verenigden vóór- en tegenstanders zich op het standpunt, dat ook de volkshuisvesting deelneemt aan de sociale ontwikkeling en bijdraagt tot de lichamelijke en geestelijke volksgezondheid. Voor de voortgang van de techniek ter verbetering van de verwarming van de volkswoning zal dan ook niemand de ogen sluiten.

De lezing van het belangwekkende verslag deed bij referent een vraag opkomen. Is het wel verstandig woningen met centrale verwarming te projecteren zonder één enkele kamer met een schoorsteen voor een individuele stookgelegenheid? Vrede en hoogconjunctuur duren niet eeuwig.

Literatuur: ¹*Problemen bij de verwarming van de volkswoning.* G. J. FORTUIN, *Enkele physiologische aspecten.* J. DE RANITZ, *Socialeconomische aspecten.* D. VAN ZUILEN en E. VAN GUNST, *Warmteverlies bij geheel of gedeeltelijk verwarmde woningen.* J. HAMAKER, *Brandstofverbruik en totale kosten.* (*De Ingenieur* (1955) no. 40 en 43; *Gezondheidstechniek* 3 en 4).

J. J. VAN LOGHEM

INGEZONDEN

(Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten)

ORALE DIABETES-BEHANDELING

Door het in de handel komen van de nieuwe tabletten Nadisan (Boehringer) en Inveno (Hoechst) voor de behandeling van suikerziekte, wordt de vraag naar de mogelijkheid en de wenselijkheid van de toepassing, acuut. In hoeverre verkeren deze preparaten nog in een experimenteel stadium, in hoeverre is toepassing reeds verantwoord?

Na het vele experimentele en klinische werk in Duitsland, lijkt het dat een rechtstreekse toxische invloed van dit sulfonamide te verwaarlozen is. Echter blijft het de vraag of jarenlang gebruik onschadelijk is, zulks in verband met eventuele sterilisatie van de darm-inhoud en met de mogelijkheid, dat tegen dit sulfonamide bacteriestammen resistent kunnen worden. Beide bezwaren worden misschien ondervangen door een intermitterend gebruik.

Het is zeker, dat Nadison en Invenol (de preparaten zijn identiek aan elkaar) bij vele oudere, geen-insuline-gebruikende suikerzieken het bloedsuikerpeil verlagen, soms normaliseren en de glucosurie verminderen. Dit wil niet zeggen, dat het daarom insuline kan vervangen, omdat de invloed op hyperglykemie en glucosurie slechts een facet is van een veel meer omvattende insuline-werking.

Bij oudere suikerzieken, die geen insuline gebruiken, kan het middel worden beproefd; het zal bij een aantal hunner, die anders aan de insuline zouden moeten beginnen, de injectie-therapie onnodig maken.

Bij insuline-gebruikende suikerzieken is het resultaat veel minder zeker, doch mogelijk. In ieder geval moet een poging om insuline door Nadisan of Invenol te vervangen, onder nauwkeurige klinische controle worden uitgevoerd.

Bij jongere suikerzieken is het resultaat eveneens onzeker. Bij acidose en bij achteruitgang van de stofwisseling door infectie is het middel gecontra-indiceerd.

Theoretisch zijn de nieuwe preparaten uitermate belangwekkend, omdat misschien de mogelijkheid ontstaat te differentiëren tussen verschillende vormen van diabetes, en ook omdat op de lange duur zal blijken of de behandeling van glucosurie en hyperglykemie essentieel is ter voorkoming van late complicaties¹. Toepassing van Nadisan en Invenol lijkt op het ogenblik verantwoord bij oudere suikerzieken die geen insuline gebruiken, en onder

nauwkeurige klinische controle, wellicht ook bij oudere (boven de 45 jaar) suikerzieken, die wel insuline gebruiken.

Nadisan en Invenol zijn misschien wel de eerste stappen op een weg, die leidt tot een volkomen veranderd inzicht in het wezen van de diabetes.

Literatuur: F. GERRITZEN (1955) *Ned. T. Geneesk.* **99**, 3674.

Den Haag, 5 februari 1956

F. GERRITZEN

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

ONDERZOEK OP TOXOPLASMOSIS

Na afsluiting van het onderzoek naar de betekenis van toxoplasmosis voor de volksgezondheid in Nederland door de Gezondheidsorganisatie T.N.O. op 31 december 1955, blijft de mogelijkheid bestaan, materiaal, afkomstig van patiënten, bij wie men een toxoplasma-infectie vermoedt, te laten onderzoeken, echter niet op 's Rijks kosten.

Materiaal voor onderzoek (bloed en/of lumbaal vocht) zende men daartoe naar het Rijks-Instituut voor de Volksgezondheid, Sterrenbos 1 te Utrecht.

Het tarief van het onderzoek is vastgesteld als volgt:

Serologisch onderzoek: complementbindingsreactie	f	2,80
kleurproef volgens Sabin	„	7,—
Parasitologisch onderzoek (kweekproef)	„	35,—

Utrecht, 6 februari 1956

*De Algemeen Directeur van het
Rijks-Instituut voor de Volksgezondheid,
Dr. J. SPAANDER*

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — Op een door de Wereldgezondheidsorganisatie te Luxemburg belegde conferentie kwamen de volgende tuberculose-sterftecijfers (per 100,000 inwoners) ter sprake:

	1947	1954
Finland	168,2	40,5
Frankrijk	77,8	31,9
Zwitserland	67,5	21,4
West Duitsland	73,4	20,3
Groot Brittanje	58,3	19,—
Denemarken	37,4	7,7
Nederland	30,0	7,5

(*Dtsch. med. Wschr.*, 1956, bl. 117).

ENGELAND. — ERYTHEMA AB IGNE. Erythema ab igne komt veel voor, in het bijzonder aan het vrouwelijk onderbeen. Een inzender in de *British medical Journal* zocht de mannelijke bevoorrechting reeds in het endocriene stelsel, maar hij vergat de lange broeken, waarmede de volwassen mannelijke leden van het gezin zich voor het Engelse of Schotse open kolenvuur koesteren (*Brit. med. J.*, 21 januari 1956, bl. 170).

— ONGEDULD. De redactie van de *Lancet* van 28 januari 1956 (bl. 195) besluit uit de jongste onderzoeken over geslachtschromatine van cellen in amnionvloeistof, dat men zich „with reasonable care” „at any time after the twelfth week” van het geslacht van de ongeboren vrucht kan vergewissen.

— EEN PARANORMALE GESCHIEDENIS NORMAAL BEËINDIGD. Over de enige jaren geleden afgebrande spookpastorie in Essex — „the most haunted house in England” — bestaat een omvangrijke literatuur. Borley Rectory leverde alles wat men voor een „first class ghost story” kan wensen: een non en een monnik (zonder hoofd), die sinds eeuwen hun schuld boetten en tenslotte, tot voor enkele jaren, de in 1863 gebouwde pastorie misbruikten om er te stappen, te fluisteren, lichten te ontsteken, met stenen te werpen, op de muren te schrijven en door hun verschijning zenuwachtige mensen de schrik op het lijf te jagen. Aldus werd